

VII. KRONIKA

POSIEDZENIE NAUKOWE POŚWIĘCONE TWÓRCZOŚCI
PROFESORA JAKUBA SAWICKIEGO

Niemal w miesiąc po śmierci profesora Jakuba Sawickiego — w dniu 8 marca 1979 r. — odbyło się w Instytucie Historyczno-Prawnym Uniwersytetu Warszawskiego posiedzenie naukowe poświęcone dorobkowi naukowemu zmarłego Uczzonego. Wzięli w nim udział koledzy i uczniowie Profesora, zarówno z Warszawy jak i z wielu innych ośrodków naukowych. Obecna była też rodzina Zmarłego. Przewodniczył dyrektor Instytutu, prof. dr Henryk Kupiszewski, który podkreślił, iż posiedzenie planowane było od kilku miesięcy dla uczczenia osiemdziesiątej rocznicy urodzin profesora Jakuba Sawickiego. Los sprawił, że przybrało ono charakter spotkania dla uczczenia pamięci Zmarłego.

Dorobek naukowy profesora Jakuba Sawickiego przedstawiony został w trzech referatach. W pierwszym z nich prof. dr Marian Żurowski omówił Jego główne dzieło edytorskie: wielotomowe wydawnictwo polskich statutów synodalnych pt. *Concilia Poloniae*, którego koncepcja zrodziła się jeszcze przed drugą wojną światową, po odkryciu kilku niepublikowanych i nieznanych nauce wczesnych statutów synodalnych. Jakub Sawicki, wówczas docent na Uniwersytecie Wileńskim, postanowił przystąpić do systematycznego publikowania przedrozbiorowych statutów polskich diecezji katolickich. Prace przygotowawcze nad tym wydawnictwem prowadził w niesłychanie trudnych warunkach okupacyjnych; działania wojenne stały się przyczyną częściowego zniszczenia zgromadzonych już materiałów. Natychmiast po wojnie profesor Sawicki przystąpił do ich rekonstruowania i uzupełniania. W rezultacie tej pracy nauka otrzymała 10 tomów wydawnictwa o podstawowym znaczeniu dla badań nad historią kościoła i prawa kanonicznego, a także dla historii kultury, stosunków społecznych i politycznych, zawierającego zarówno teksty źródłowe jak znakomite omówienia i komentarze.

Docent Jerzy Senkowski w swym referacie zajął się inną częścią dorobku zmarłego Profesora, mówiąc o wydawnictwie *Iura Masoviae Terrestria*, obejmującym pomniki dawnego mazowieckiego prawa ziemskiego. Prace nad tym wydawnictwem profesor Sawicki podjął blisko 30 lat temu. W druku zaczęło się ono ukazywać od 1972 r. Z zaplanowanych pięciu tomów sam Profesor zdołał wydać trzy, przygotował też większość materiałów do tomu IV. *Iura Masoviae* wymagają dokończenia, lecz już dziś stanowią niezbędną pomoc dla wszystkich badaczy zajmujących się dziejami Mazowsza, zwłaszcza zaś prawa mazowieckiego.

Docent Hubert Izdebski przedstawił prace profesora Sawickiego w zakresie bibliografii. Była to jedna z pasji Zmarłego, który zebrał i opublikował kompletne bibliografie publikacji wielu wybitnych historyków prawa. Największy rezonans w zagranicznych ośrodkach naukowych zdobyła Jego *Bibliographia Synodorum Patricularium*, wydana w Watykanie w 1967 r. Przygotowując tę bibliografię, profesor Sawicki wykonał samotnie pracę, jakiej podejmują się zazwyczaj zespoły naukowe, w następnych zaś latach opublikował do niej pięć kolejnych suplementów. Wreszcie oryginalnym i nie mającym precedensu dziełem Profesora jest uka-

zująca się corocznie od 1954 r. na łamach Czasopisma Prawno-Historycznego bieżąca bibliografia specjalistyczna, zatytułowana *Materiały do polskiej bibliografii historyczno-prawnej* i służąca potrzebom całego środowiska naukowego. Ostatnią partię tej bibliografii Profesor przygotował wspólnie z doc. H. Izdebskim, który będzie ją kontynuował.

Po referatach głos zabierali koledzy i dawni uczniowie Profesora. O jego naukowej i dydaktycznej działalności mówili kolejno: Henryk Kupiszewski, Kazimierz Kolańczyk, Stanisław Russocki, Bogdan Lesiński, Kazimierz Orzechowski, Henryk Olszewski, Stanisław Grodziski i Juliusz Bardach. Podnoszono wszechstronność zainteresowań zmarłego Profesora i zapał, z jakim podejmował się prac dla nauki niezbędnych, lecz uchodzących za żmudne i niewdzięczne: edycji źródłowych i zestawień bibliograficznych. Znaczenie tych prac ma jednak charakter nieprzemijający i zapewniają one Profesorowi trwałe miejsce w dorobku polskiej nauki historycznoprawnej. Podkreślano również zasługi, jakie położył w czasie powojennej odbudowy Wydziału Prawa Uniwersytetu Warszawskiego, a zwłaszcza przy organizowaniu katedr historii prawa. We wszystkich wypowiedziach przewijały się wspomnienia o tych cechach Profesora, które pozostawiły najgłębsze wrażenie u wszystkich jego uczniów i współpracowników: niespotykana kultura osobista, skromność, życzliwość, traktowanie pracy naukowej jako powołania i służby społecznej.

Dziękując uczestnikom za przybycie na posiedzenie, prof. H. Kupiszewski oświadczył, że ambicją Instytutu będzie zapewnienie kontynuacji prac prowadzonych dotąd przez Zmarłego.

MAREK SĘDEK (Warszawa)

SESJA Z OKAZJI 400-LECIA TRYBUNAŁU KORONNEGO W LUBLINIE

W 1578 r. na sejmie warszawskim przeprowadzono podstawowe zmiany w szlacheckim sądownictwie apelacyjnym. Powołano nowy, najwyższy sąd — Trybunał Główny Korony — z siedzibami w Lublinie i Piotrkowie.

Rocznicę tę upamiętnił Instytut Historii i Teorii Państwa i Prawa Wydziału Prawa i Administracji UMCS organizując 20 listopada 1978 r. sesję naukową. Jej honorowymi gośćmi byli przedstawiciele władz politycznych i administracyjnych województwa lubelskiego i miasta. Obrady licznie zgromadziły przedstawicieli wymiaru sprawiedliwości w Lublinie i przede wszystkim środowisk prawniczego i historycznego obydwu lubelskich uniwersytetów, Wojewódzkiego Archiwum Państwowego, Towarzystwa Miłośników Lublina, studentów. Obradom przewodniczył dyrektor Instytutu prof. dr hab. Henryk Groszyk. Wygłoszono następujące referaty: Jerzy Senkowski (Uniw. Warszawski), *Trybunał Koronny na tle innych wyższych sądów państw europejskich w XVI i XVII w.*; Adam Lityński (Uniw. Śląski), *Zabezpieczenie Trybunału Koronnego w polskim prawie karnym (na tle prawnokarnej ochrony innych sądów prawa polskiego)*; Jerzy Reder (UMCS), *Wzrost znaczenia Lublina przestanką umiejscowienia Trybunału Koronnego*; Wojciech Witkowski (UMCS), *Trybunał Koronny w Lublinie — organizacja i funkcjonowanie*; Władysław Cwik (UMCS), *Tradycje sądowe Lublina w epoce porzeczności*; Henryk Gawarecki (Tow. Miłośników Lublina), *Ratusz — siedziba trybunału lubelskiego*.

Zróżnicowana tematyka wystąpień, a także późniejsza dyskusja pozwoliły na

szerokie i w dużej części nowatorskie spojrzenie na najwyższy sąd dawnej Rzeczypospolitej i na Lublin jako miejsce jego funkcjonowania.

Uczestnikom sesji wręczono wybite z tej okazji pamiątkowe medale.

Materiały z sesji ukażą się drukiem w 1979 r.

WOJCIECH WITKOWSKI (Lublin)

WIEDEŃSKIE SYMPOZJUM W 150 ROCZNICĘ ŚMIERCI FRANCISZKA ZEILLERA

W 1978 r. historycy prawa różnych krajów mieli kilkakrotnie okazję do spotkań na zjazdach międzynarodowych. Obok „międzynarodowych dni historii prawa” paryskiej *Société d'Histoire du Droit* i rzymskiej *Commission Internationale pour l'Etude des Assemblées d'Etats* w Antwerpii, niemieckiego kongresu historycznoprawnego (22. *Deutscher Rechtshistorikertag*) w Berlinie Zachodnim i międzynarodowej konferencji historyków prawa państw socjalistycznych w Berlinie Wschodnim należało do nich sympozjum we Wiedniu z okazji 150 rocznicy śmierci wybitnego prawnika austriackiego Franeiszka Zeillera, który był czołową postacią w toku prac kodyfikacyjnych w państwie Habsburgów.

Sympozjum wiedeńskie odbyło się w dniach 23-26 października 1978 r. Zostało ono zorganizowane przez założone w 1976 r. Wiedeńskie Towarzystwo Historyczno-Prawne (*Wiener Rechtsgeschichtliche Gesellschaft*), reprezentowane przez prezesa prof. dra Waltera Selba, wiceprezesa prof. dra Rudolfa Hoke i doc. dra Herberta Hofmeistera. Protektorat nad imprezą tą objęli ministrowie nauki i sprawiedliwości oraz szereg innych osobistości życia politycznego i naukowego Austrii. W sympozjum uczestniczyło około stu osób, z których część stanowili przedstawiciele nauki historycznoprawnej Austrii, Republiki Federalnej Niemiec (w tym 5 współpracowników *Max-Planck-Institut für Europäische Rechtsgeschichte* we Frankfurcie n. M.), Szwajcarii, Włoch i Polski, resztę zaś nieprofesjonalni miłośnicy tej dziedziny wiedzy (prawnicy-praktycy i studenci prawa), zrzeszeni we wspomnianym Towarzystwie.

Obrady otworzył dziekan Wydziału Prawa Uniwersytetu Wiedeńskiego prof. dr T. Tomandl, a na poszczególnych posiedzeniach roboczych przewodniczyli profesorowie tegoż wydziału: dr R. Hoke, dr I. Gampl, dr W. Ogris i dr G. Stourzh. Na posiedzeniu inauguracyjnym referat wprowadzający pt. *Zeiller, ABGB und wir* przedstawił prof. dr T. Mayer-Maly z Salzburga. Prof. dr K. Ebert z Innsbrucku i dr H. Mohnhaupt z Frankfurtu n. M. mówili o przeprowadzonej przez Zeillera reformie studiów prawniczych, prof. dr G. Kocher z Grazu o jego działalności jako sędziego w Oberste Justizstelle, a prof. dr B. Schmidlin z Wiednia i dr D. Grimm z Frankfurtu o pojęciu wolności w rozumieniu Zeillera. Różne zagadnienia cywilistyczne w świetle austriackiego kodeksu cywilnego z 1811 r., którego głównym twórcą był Franciszek Zeiller, omówili w swoich referatach prof. dr B. Kupisch z Monasteru, doc. dr K. Luig z Frankfurtu i doc. dr H. Hofmeister z Wiednia. Włoski referent prof. dr C. A. Cannata z Turynu mówił o znaczeniu wspomnianego kodeksu dla kultury prawniczej Lombardii. Natomiast jedyny polski uczestnik sympozjum, prof. dr L. Pauli z Krakowa, poruszył problematykę prawa karnego, przedstawiając referat pt. *Die Bedeutung Zeillers für die Kodifikation des Strafrechts unter besonderer Berücksichtigung der polnischen Strafrechtsgeschichte*. Zabierał też kilkakrotnie głos w dyskusjach, które towarzyszyły wszy-

stkim referatom. Ogólnego podsumowania rezultatów naukowych sesji dokonał w końcowym przemówieniu prezes Towarzystwa prof. dr W. Selb.

Podczas sympozjum uczestnicy jego zwiedzili Austriackie Archiwum Państwowe i Austriacką Bibliotekę Narodową, wzięli udział w wycieczce do miasta Rust w Burgenlandzie, oraz byli podejmowani przez reprezentantów władz państwowych, miejskich i uniwersyteckich.

LESŁAW PAULI (Kraków)

KOŁOKWIUM HABILITACYJNE DRA MIECZYŚŁAWA ŻOŁNIERCZUKA

W dniu 28 czerwca 1978 r. odbyło się na posiedzeniu Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie kolokwium habilitacyjne dra Mieczysława Żołnierczuka, adiunkta Zakładu Prawa Rzymskiego UMCS. Podstawą przewodu habilitacyjnego była praca pt. *Rzymskie sądownictwo polubowne — okres przedklasyczny i klasyczny* (publ. Lublin 1978). Recenzentami w przewodzie byli: prof. dr hab. Cezary Kunderewicz (UŁ), doc. dr hab. Władysław Rozwadowski (UAM), doc. dr hab. Marek Kuryłowicz (UMCS).

Po przeprowadzeniu kolokwium Rada Wydziału Prawa i Administracji UMCS postanowiła jednogłośnie w tajnym głosowaniu przyjąć kolokwium i nadać drowi Mieczysławowi Żołnierczukowi stopień doktora habilitowanego w zakresie historii prawa. Uchwała ta została zatwierdzona decyzją CKK z dnia 25 X 1978.

JOANNA KOSIORKIEWICZ (Lublin)

OBRONY PRAC DOKTORSKICH

W dniu 26 maja 1978 r. odbyło się posiedzenie Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego poświęcone obronie rozprawy doktorskiej mgra Jacka Dmowskiego, starszego asystenta w Instytucie Nauk Prawno-Ustrojowych Uniwersytetu Gdańskiego. Doktorant przedstawił rozprawę pt. *Pożyczka morska w prawie rzymskim*. Promotorem rozprawy był doc. dr hab. Władysław Rozwadowski (UAM), recenzentami — prof. dr hab. Kazimierz Kolańczyk (UAM) i doc. dr hab. Władysław Bojarski (UMK).

Rada Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego, po przeprowadzeniu tajnego głosowania, postanowiła jednomyślnie nadać mgrowi Jackowi Dmowskiemu stopień doktora nauk prawnych.

*

W dniu 17 listopada 1978 r. odbyło się posiedzenie Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego poświęcone obronie rozprawy doktorskiej mgra Augustyna Burkiewicza, starszego asystenta w Instytucie Nauk Prawno-Ustrojowych Uniwersytetu Gdańskiego. Doktorant przedstawił rozprawę pt. *Wpływ prawodawczej działalności państwa na powstanie i rozwój polskiej gospodarki morskiej w latach 1920 - 1939*. Promotorem rozprawy był prof. dr hab. Donald Steyer (UG), recenzentami — doc. dr hab. Edwin Rozenkranz (UG) i prof. dr hab. Tadeusz Cieślak (PAN).

Rada Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Gdańskiego, po przeprowadzeniu tajnego głosowania, postanowiła jednomyślnie nadać mgrowi Augustynowi Burkiewiczowi stopień doktora nauk prawnych.

*

18 grudnia 1978 r. w Krakowie odbyło się posiedzenie Komisji Rady Wydziału Prawa i Administracji UJ pod przewodnictwem prodziekana, doc. dr hab. A. Zolla. Posiedzenie poświęcone było obronie pracy doktorskiej starszego asystenta w Zakładzie Historii Państwa i Prawa Polski Instytutu Historyczno-Prawnego UJ, mgra Jerzego Malca. Temat rozprawy: *Zaręczenie Wzajemne Obojga Narodów. Z dziejów stosunku Polski i Litwy w drugiej połowie XVIII w. (1764 - 1792)*. Promotorem pracy był prof. dr hab. Stanisław Grodziski (UJ), a recenzentami prof. dr hab. Bogusław Leśnodorski (UW) i doc. dr hab. Ludwik Łysiak (UJ).

Po tajnym głosowaniu Komisja postanowiła jednomyślnie wystąpić do Rady Wydziału Prawa i Administracji UJ o nadanie mgrowi J. Malcowi stopnia doktora nauk prawnych.

Rada Wydziału Prawa i Administracji UJ na posiedzeniu w dniu 8 stycznia 1979 r. jednomyślnie nadała mgrowi J. Malcowi stopień doktora nauk prawnych.

TADEUSZ MACIEJEWSKI (Gdańsk)
JAN SZWAJCA (Kraków)

